

EKSAMENSOPGAVERNE I ØKONOMI OG STATISTIK

Københavns Universitet

Statsvidenskabelig eksamen, sommeren 1953.

1. del:

Nationaløkonomi.

1. Sammenlign nedenstående uddrag af betalingsbalancerne for 1950 og 1952 og kommenter den stedfundne udvikling.

Betalingsbalancens hovedposter.

Løbende poster:	1950			1952		
	Indt.	Udg.	Netto	Indt.	Udg.	Netto
1. Vareudførelse og indførelse (f. o. h.).....	4746	5447	-701	5996	6109	-113
2. Søtransport.....	799	825	- 26	1350	1025	325
3. Rejser.....	150	210	- 60	210	235	- 25
4. Renter og aktieudbytte o. l. .	36	123	- 87	55	120	- 65
5. Varer og tjenester iøvrigt . . .	145	100	45	200	115	85
Varer og tjenester tilsammen	5876	6705	-829	7811	7604	207
6. Gaveydelse o. l.....	456	44
Løbende poster ialt.....	-373	251
Kapitalindtægter:						
7. Offentlige lån*).....	- 38	-161
8. Nedgang i bankernes valutastilling*).....	250	-322
Heraf overfor E. P. U.....	265	- 43
9. Andre kapitalindtægter samt fejl*).....	161	232
Kapitalindtægter m. v. ialt	373	-251

*) Tallene for 1950 anslåede. Opdelingen afviger fra den i Statistisk Årbog anvendte, og der er ikke foretaget korrektion for den i 1950 skete, men først i 1951 bogførte konsolidering af en del af Danmarks mellemværender med E.P.U.-lande.

2. Der ønskes en kort redegørelse for følgende spørgsmål:

Er der grund til at sondre mellem jord og realkapital i den økonomiske teori.

Driftøkonomi.

1. Anlægsomkostningernes indflydelse på priserne.
2. I hvilket omfang er det rationelt at have grossererere som mellemlid mellem fabrikker og detailhandlere?

2. del:

Nationaløkonomiens teori. I.

Opsparing og investering, herunder en diskussion af, om der må antages siden mellemkrigstiden her i landet at være sket ændringer af strukturel art i opsparings- og investerings-tilbøjeligheden.

EKSAMENSOPGAVERNE I ØKONOMI OG STATISTIK

Københavns Universitet

Statsvidenskabelig eksamen, sommeren 1953.

1. del:

Nationaløkonomi.

1. Sammenlign nedenstående uddrag af betalingsbalancerne for 1950 og 1952 og kommenter den stedfundne udvikling.

Betalingsbalancens hovedposter.

Løbende poster:	1950			1952		
	Indt.	Udg.	Netto	Indt.	Udg.	Netto
1. Vareudførelse og indførelse (f. o. h.).....	4746	5447	—701	5996	6109	—113
2. Søtransport.....	799	825	— 26	1350	1025	325
3. Rejser.....	150	210	— 60	210	235	— 25
4. Renter og aktieudbytte o. l. .	36	123	— 87	55	120	— 65
5. Varer og tjenester iøvrigt . . .	145	100	45	200	115	85
Varer og tjenester tilsammen	5876	6705	—829	7811	7604	207
6. Gaveydelse o. l.....	456	44
Løbende poster ialt.....	—373	251
Kapitalindtægter:						
7. Offentlige lån*).....	— 38	—161
8. Nedgang i bankernes valutastilling*).....	250	—322
Heraf overfor E. P. U.....	265	— 43
9. Andre kapitalindtægter samt fejl*).....	161	232
Kapitalindtægter m. v. ialt	373	—251

*) Tallene for 1950 anslåede. Opdelingen afviger fra den i Statistisk Årbog anvendte, og der er ikke foretaget korrektion for den i 1950 skete, men først i 1951 bogførte konsolidering af en del af Danmarks mellemværender med E.P.U.-lande.

2. Der ønskes en kort redegørelse for følgende spørgsmål:

Er der grund til at sondre mellem jord og realkapital i den økonomiske teori.

Driftsøkonomi.

1. Anlægsomkostningernes indflydelse på priserne.
2. I hvilket omfang er det rationelt at have grossererne som mellemled mellem fabrikker og detailhandlere?

2. del:

Nationaløkonomiens teori. I.

Opsparing og investering, herunder en diskussion af, om der må antages siden mellemkrigstiden her i landet at være sket ændringer af strukturel art i opsparings- og investerings-tilbøjeligheden.

Nationaløkonomiens teori. II.

De økonomiske virkninger af opfindelser indenfor en enkelt industrigren.

Nationaløkonomiens politik. I.

Kreditvæsen.

Giv en fremstilling af ændringer i opfattelsen af de private bankers handlefrihed og magtstilling i forhold til centralbank og stat. Kommenter denne fremstilling på grundlag af en redegørelse for de vigtigste ændringer i dansk kreditvæsen i dette århundrede.

Socialpolitik.

En drøftelse af motiver og metoder indenfor socialpolitikken til produktionens fremme.

Nationaløkonomiens politik. II.

Finansvidenskab.

De økonomiske virkninger af nedenstående bestemmelser i lov nr. 265 af 27. maj 1950 om grundstigningsskyld.

§ 1.

Stk. 1. Af de faste ejendomme skal der som hidtil (jfr. lov nr. 202 af 20. maj 1933) svares grundstigningsskyld beregnet på grundlag af stigningen i grundværdien efter fradrag for forbedringer (jfr. lov nr. 352 af 7. august 1922 paragraf 3).

Stk. 2. Grundstigningsskylden udgør 4 pct. årlig af den afgiftspligtige grundstigning, jfr. paragraf 7.

.....

§ 2.

Stk. 1. Ved vurdering til grundskyld og ejendomsskyld vil værdien være at fastsætte under hensyntagen til grundstigningsskylden.

Stk. 2. I de tilfælde, hvor vurderingssummen til ejendomsskyld skal lægges til grund ved beregningen af formueskat, afgift af arv og gave, stempelafgift og tinglysningsafgift, skal der, forinden beregning finder sted, i den ansatte vurderingssum til ejendomsskyld ske et fradrag lig beløbet for den afgiftspligtige grundstigning.

.....

§ 3.

Stk. 1. Grundbeløbet (nulpunktbeløbet) ved udmålingen af værdistigningen skal fremtidig være grundværdien efter fradrag for forbedringer ved den 10. alm. vurdering pr. 1. oktober 1950. Såfremt denne grundværdi ændres ifølge klage eller revision, er også grundbeløbet hermed ændret.

.....

§ 7.

Beregningen af den afgiftspligtige grundstigning foretages fremtidig på følgende måde: Fra grundværdien efter fradrag for forbedringer ifølge den til enhver tid sidst foretagne ansættelse af grundværdien trækkes grundbeløbet med grundbeløbstillæg, og det herved fremkomne forskelsbeløb formindskes med $\frac{1}{4}$. Det resterende beløb benævnes »den reducerede grundstigning«.

.....

§ 19.

Stk. 1. a. Når grundværdien af en ejendom, der udelukkende bruges til helårsbeboelse og højst indeholder 2 lejligheder, hvoraf een beboes af ejeren selv, ikke overstiger 20 kr. pr. m², skal ejeren være fritaget for at svare grundstigningsskyld af de første 4000 kr. af det beløb, hvormed den reducerede grundstigning er steget udover den reducerede grundstigning, der blev konstateret ved ejendommens første ansættelse ved en almindelig vurdering eller en årsvurdering efter ejerens, dennes ægtefælles eller afdøde ægtefælles erhvervelse af ejendommen. Overstiger ejendommens grundværdi 20 kr. pr. m², tilstås der samme fritagelse, såfremt ejeren godtgør, at grunden efter gældende byggevedtægt, byplan eller servitutter kun kan benyttes til villa- eller rækkehusbebyggelse og til helårsbeboelse alene. Dersom ejeren af en ejendom, som iøvrigt opfylder betingelserne for fritagelse i medfør af nærværende stk. 1 a, godtgør, at der indenfor et tidsrum af 4 år for lovens ikrafttræden eller senere er indrettet en tredje lejlighed i loftsetagen, tilstås der tilsvarende fritagelse.

For den del af stigningen i den reducerede grundstigning, der ligger over 4000 kr., kan finansministeren, når begæring derom fremsættes, under de ovenfor anførte betingelser tilstå hel eller delvis fritagelse for grundstigningsskyld, såfremt der ikke fra ejendommen kan udstykkedes grund til selvstændig bebyggelse, uden at dette vil medføre væsentlig værdiforringelse for restarealet eller den bestående bebyggelse, og såfremt den stedfundne grundstigning ikke ledsages af en tilsvarende forøgelse af ejendommens udbytte. Stigning i lejeværdien af ejerens egen bolig betragtes, for så vidt angår de her omhandlede ejendomme, aldrig som forøgelse af ejendommens udbytte.

Statistik.

- A. Kan variationerne i antallet af døde under 1 år i procent af samtlige døde for hver enkelt måned i 1951 opfattes som tilfældige afvigelser fra den samme sandsynlighed. (Statistisk Årbog 1952, tabel 30).
- B. For perioden 1927—41 haves for en vis afgrøde følgende skønsmæssige oplysninger om afgrødens tilstand pr. 1. juli hvert år samt det endelige høstudbytte:

Afgrødens tilstand i % af »normaltilstand«.	Høstudbytte i kg pr. arealenhed.
78	262
73	245
68	217
74	254
78	298
65	252
79	305
77	311
77	294
60	198
85	338
68	216
83	296
84	427
74	333

Hvorledes kan de skønsmæssige oplysninger bruges til forudberegning af høstudbyttet? Udfør en forudberegning af høstudbyttet svarende til tilstanden 80% pr. 1. juli og angiv resultatets nøjagtighed.

Aarhus Universitet**Økonomisk eksamen, sommeren 1953.****1. del:****Nationaløkonomi.**

Der ønskes en diskussion af fagforeningernes muligheder for at hæve reallønnen.

Driftøkonomi.

1. a) Der ønskes en redegørelse for begreberne sammensat og forbunden produktion.
b) Diskuter, hvorvidt det er muligt at bestemme grænseomkostninger og gennemsnitlige stykomkostninger ved henholdsvis sammensat og forbunden produktion.
c) Gør rede for de vigtigste af de metoder, der i praksis anvendes til beregning af de gennemsnitlige stykomkostninger ved sammensat og forbunden produktion.
2. Gør i korte træk rede for de vigtigste principper for vurdering af varelager og gør rede for, hvilken betydning vurderingsmåden har for størrelsen af virksomhedens periodegevinster.

2. del:**Nationaløkonomi.**

Der ønskes en diskussion af følgende spørgsmål:

1. Hvilken betydning for gennemførelse og opretholdelse af fri international handel har kreditorganisationer af typen E. P. U. og I. M. F.
2. Kan sådanne kreditorganisationer erstattes med de enkelte landes opsamling af valuta-reserver.
3. Hvilken forskel med hensyn til løsningen af det internationale likviditetsproblem er der mellem international guldmøntfod og de nævnte internationale kreditinstitutioner.

Driftøkonomi.

1. Der ønskes en diskussion af begreberne kapitalindvindingsfaktor, kapitaltjeneste og gennemsnitlig nettoudgift pr. tidsenhed for en investering, samt en redegørelse for disse begrebers anvendelse i investeringskalkulen.
2. Diskuter konstellationen normbegreb og planbegreb og illustrer forholdet ved eksempler.

Finansvidenskab/socialpolitik.

De økonomiske virkninger af beskatning af kapitalgevinster.

Statistik.

Skitser en arbejdsplan for en befolkningsprognose, der anslår den danske befolknings størrelse og aldersfordeling indtil 2020.

Beregninger tænkes udført ved hjælp af det materiale, der findes i Statistisk Aarbog 1952, og der ønskes:

- 1) en kort diskussion af de principielle problemer,
- 2) en nærmere redegørelse for, hvilket materiale der tænkes anvendt,
- 3) en detaljeret tilrettelæggelse af beregningerne.